

Presun podnikania za hranice prináša výhody i komplikácie

Plateniu transakčnej dane sa firmy nemusia vyhnúť ani v prípade, ak presťahujú svoje sídlo do cudziny

 Tomáš Szmrecsányi

Presun podnikania do zahraničia môže byť pre mnohých podnikateľov lákavou možnosťou, ako optimalizovať daňové zaťaženie, získať prístup k výhodnejšiemu podnikateľskému prostrediu alebo expandovať na nové trhy. No hoci táto cesta môže priniesť výhody, jej realizácia si vyžaduje dôkladné zváženie všetkých legislatívnych a administratívnych výziev, ktoré sú s tým spojené. Ani sťahovanie za hranice však automaticky neznamená zbavenie sa povinnosti platiť transakčnú daň.

Negatívne dosahy

V posledných mesiacoch podnikatelia v Slovenskej republike čelili významným legislatívnym zmenám, medzi

ktorými vyčnieva zavedenie transakčnej dane, ktorá nadobudla účinnosť 1. apríla. Tento krok, inšpirovaný právnou úpravou Maďarska z roku 2012, má negatívny dosah nielen na veľké nadnárodné spoločnosti, ale aj na malé a stredne veľké podniky.

Predmetná daň sa aplikuje na finančné operácie a transakcie, ktoré musia byť zdanené, čo predstavuje značnú záťaž pre podniky s veľkými objemami platieb. Mnohým podnikateľom preto napadla myšlienka, či sa plateniu nepopulárnej dane nedá vyhnúť tak, že by svoje sídlo preniesli do inej krajiny. Advokát Miloš Kvasňovský z advokátskej kancelárie KVASŇOVSKÝ & PARTNERS | ADVOKÁTI však upozorňuje na to, že „transakčná daň pravdepodobne nie je jediným kritériom pre podnikateľov, ktorí sa

rozhodujú presunúť podnikanie do zahraničia, no môže byť posledným dôvodom, ktorý podnikateľov utvrdí v rozhodnutí“.

Transakčná daň bude mať značný dosah na veľké spoločnosti a nadnárodné korporácie, ktoré realizujú rozsiahle finančné operácie vrátane platieb za tovar, služby či licencie. „Transakčná daň v rámci Európskej únie (EÚ) nie je veľmi rozšírená. Je to skôr ojedinelý jav,“ dodáva advokát.

Legislatívne výzvy

Zákon o dani z finančných transakcií určuje, že daňovníkom je podnikateľský subjekt, ktorý má miesto podnikania v tuzemsku, má platobný účet u poskytovateľa platobných služieb so sídlom v tuzemsku alebo vykonáva činnosť v tuzemsku. „Postačí teda, ak vykonáva činnosť v tuzemsku. Platiteľom dane potom je aj daňovník, ktorý je používateľom platobných služieb poskytovateľa so sídlom mimo územia Slovenska,“ upozorňuje advokát Milan Malata, partner advokátskej kancelárie act legal Slovakia (Malata, Pružinský, Hegedúš & Partners).

Ak podnikateľ formálne presunie sídlo do inej krajiny, bude používať platobné služby poskytovateľa so sídlom mimo územia Slovenska, ale bude de facto vykonávať činnosť v tuzemsku, zostane podľa odborníka daňovníkom v zmysle zákona o dani z finančných transakcií. Kľúčovou výzvou preto bude správne posúdiť, či skutočne príde, respektíve prišlo k presunu činnosti z tuzemska do zahraničia, a teda aj k zániku postavenia

podnikateľa ako daňovníka. „Nebude teda stačiť iba formálny presun sídla do zahraničia a presmerovanie platobného styku na účty zahraničných bánk, ak bude mať príjmy z činnosti vykonávanej v tuzemsku,“ vysvetľuje M. Malata a dodáva: „Presun podnikania do zahraničia môže priniesť skutočné výhody iba v prípade, ak podnikateľ prestane byť daňovníkom v zmysle zákona o tejto nezmyselnej dani.“

Správca dane môže vykonávať šetrenia smerujúce k tomu, či presunom do zahraničia skutočne zanikla povinnosť byť daňovníkom v zmysle tejto dane alebo nie. V poslednom období podnikatelia vyhľadávajú poradenstvo v súvislosti s presunom do zahraničia pomerne často. „Väčšina z nich ešte vyčkáva a analyzuje, zvažuje, či k danému kroku pristúpia alebo nie,“ dodáva M. Malata. Odborník zároveň varuje, že výhodnejšia daňová legislatíva nemusí automaticky znamenať

menšiu administratívnu záťaž pri finančných transakciách. V drvivej väčšine krajín, ktoré prichádzajú pri presune do zahraničia do úvahy, platí banková regulácia podobná tej

Ak podnikateľ plánuje presunúť podnikanie za hranice, mal by sa zamerať na flexibilitu právneho systému

slovenskej. Banky preto podrobne skúmajú detaily jednotlivých transakcií, transakčné dokumenty, dôvody a ciele. Pri presune do krajiny, ktorá je mimo eurozóny, treba zároveň kalkulovať s menovým rizikom. „Treba mať vopred vyriešené aj otázky týka-

júce sa úpravy zmluvných vzťahov pri dodávateľských i odberateľských zmluvách, financovanie, pracovno-právne vzťahy a v neposlednom rade aj daňové postavenie osoby, ktorá bude čerpať dividendy, respektíve podiely na zisku zo spoločnosti prenesenej do zahraničia.“

Komplikácie a riziká

Zavedenie transakčnej dane nepredstavuje jednoznačný spúšťač presunu podnikania. K presunu podnikania často prispieva množstvo iných legislatívnych a ekonomických faktorov, ktoré treba zvážiť. V každom prípade kľúčovým aspektom presunu podnikania do zahraničia je vyhodnotenie výhod a rizík, ktoré takýto krok prináša. Mnohí podnikatelia sa rozhodujú presunúť podnikanie do krajín s priaznivou daňovou politikou, ako sú nižšie daňové sadzby alebo rôzne daňové úľavy. Advokát M. Kvasňovský

RUŽIČKA

AND PARTNERS

VÁŠ PARTNER PRE STRATEGICKÉ PROJEKTY

www.r-p.sk

Kľúčové faktory rozhodovania

- Advokát M. Kvasňovský odporúča: „Pred rozhodnutím o presune by podnikatelia mali dôkladne preskúmať stabilitu daňového systému v cieľovej krajine a zvážiť, či daňová politika nie je v dlhodobom horizonte riziková,“ upozorňuje a dodáva, že treba zohľadniť aj náklady na repatriáciu ziskov, právnu ochranu a vymožiteľnosť práva, ktorá je v prípade presunu podnikania kľúčová.
- Ak podnikateľ plánuje presunúť podnikanie za hranice, mal by sa zamerať na flexibilitu právneho systému. Niektoré právne a komerčné konštrukty, ktoré sú na Slovensku neimplementovateľné alebo ťažko vykonateľné, môžu byť v iných krajinách jednoduchšie a efektívnejšie využiteľné. V tom prípade môže byť vhodným riešením presun do krajiny, ktorá ponúka prispôbenie sa potrebám podnikateľov.
- Takisto sa treba zamerať na kvalitu právneho systému a právnu istotu v cieľovej krajine. Predpokladaná stabilita legislatívy a transparentnosť daňových povinností sú rozhodujúcimi faktormi pri hodnotení krajiny ako potenciálneho miesta pre presun podnikania.
- Ak krajina umožňuje jednoduchšie a menej nákladné vykonávanie podnikateľských operácií, môže byť ideálnym miestom na presun. Zároveň si podnikatelia musia byť vedomí, že administratívne náklady a požiadavky na compliance sa môžu výrazne líšiť v závislosti od krajiny. Tieto faktory sa musia starostlivo zvážiť. (ts)

však upozorňuje, že „presun podnikania do krajiny s nižšou daňovou sadzbou môže byť výhodný, no musí byť splnených niekoľko ďalších podmienok, ktoré by mali podnikatelia starostlivo zvážiť“.

Hoci sa môže zdať, že nižšie daňové sadzby automaticky znamenajú vyššie zisky, je potrebné si uvedomiť, že v rámci presunu môžu vzniknúť ďalšie komplikácie. Podnikatelia by mali venovať pozornosť otázkam, ako je stabilita daňovej legislatívy v cieľovej krajine, administratívna náročnosť a náklady na compliance. Okrem toho treba zohľadniť existenciu dohôd o zamedzení dvojakeho zdanenia a preskúmať rôzne definície daňovej rezidencie a pravidiel transferového oceňovania.

Podnikateľ môže podľa M. Kvasňovského čeliť právnym problémom aj v prípade, že sa rozhodne presunúť sídlo spoločnosti do zahraničia len formálne, podnikateľskú činnosť však stále vykonáva v rámci Slovenska. Tieto komplikácie môžu viesť k tomu, že sa transakčnej dani

nevyhne. Ďalším rizikom je, že presun do krajiny s priaznivou daňovou politikou môže viesť k zvýšenej administratívnej záťaži. To môže zahŕňať potrebu zamestnávať právnikov, daňových poradcov a odborníkov, čo prináša nielen nové finančné náklady, ale aj nepredvídateľnosť, najmä ak ide o krajiny s neznámou legislatívou a administratívnymi postupmi. Presun do krajiny s výhodnejšou daňovou politikou teda môže byť výhodný, ale len za predpokladu, že podnikatelia dôkladne vyhodnotia všetky súvisiace právne a administratívne výzvy. Takýto presun môže podnikateľské podmienky zlepšiť, no ak nie je správne zvládnutý, môže spôsobiť právne komplikácie.

Exit daň a poradenstvo

Pri rozhodovaní o presune podnikania do zahraničia musia podnikatelia brať do úvahy aj ďalšie legislatívne výzvy, ktoré môžu vzniknúť, najmä pokiaľ ide o takzvanú exit daň. Tento problém sa týka presunu sídla spoločnosti do zahraničia, čo môže spôsobiť významné daňové zaťaženie v prípade, že podnikateľ vlastní majetok alebo má ziskovú činnosť, ktorá bude podliehať zdaneniu. „Základnou výzvou je otázka, či je vôbec možné konkrétne podnikanie previesť do zahraničia. Ak má podnikateľ na Slovensku zamestnancov, nehnuteľný majetok, isté verejné povolenia, jeho flexibilita je utlmená,“ vysvetľuje advokát a partner Highgate Law & Tax Peter Varga s tým, že istým riešením môže byť podnikanie na Slovensku cez organizačnú zložku zahraničnej osoby. „To však nie úplne rieši tie výzvy, ktorým podnikatelia na Slovensku čelia, teda chaos s transakčnou daňou, súdny systém či kontroly DPH.“

Veľkým problémom pri presune podnikania do zahraničia je napríklad otázka veriteľov, ktorí môžu uplatniť svoje nároky na podnikateľov aj v prípade, že spoločnosť formálne zmení sídlo. Ak firma zanechá majetok na Slovensku alebo nezabezpečí riadnu administratívnu ochranu, môže sa stať, že sa veritelia pokúsia uplatniť

svoje nároky tiež na fyzické osoby stojace za spoločnosťou. To môže viesť k právnym problémom a značným finančným nákladom. Preto je pri presune podnikania do zahraničia dôležité konzultovať to s expertmi. „V prvom rade treba dôkladne zvážiť za a proti a zároveň sa poradiť s odborníkmi, ktorí nie sú len advokátmi a daňovými poradcami, ale hlavne aj podnikateľmi. Právo nie je čierno-biele a na určitú právnu či daňovú otázku často neexistuje binárna odpoveď. Práve podnikateľský prístup poradcov môže dopomôcť prijať kvalifikovanejšie rozhodnutie,“ zdôrazňuje P. Varga.

Daňové a iné výhody

Presun podnikania do zahraničia môže priniesť mnoho pozitív, ako sú úspory na daniach, zvýšenie právnej ochrany alebo výhody v oblasti podnikateľského PR. Presun môže znamenať aj priaznivejšie podmienky pre podnikateľov. Nie je to však bez rizík. „Transakčnej dani budú podliehať iba transakcie spojené s výkonom činnosti na Slovensku. Ak abstrahujeme od toho, že tento pojem nie je transparentne vysvetlený, tak toto obmedzenie predstavuje vo svojej podstate úsporu na tejto dani,“ vysvetľuje P. Varga. Tieto daňové výhody môžu byť v niektorých prípadoch zaujímavé, no pre podnikateľa to zároveň môže znamenať väčšie výzvy, najmä ak sa rozhodne presunúť len formálne sídlo a zároveň udržiavať väzby na Slovensku. V tomto prípade môže daňový úrad považovať celú spoločnosť za „slovenskú“ a požadovať od nej platenie daní, čo môže spôsobiť právne komplikácie a dodatočné náklady.

Ak podnikateľ už podniká zo zahraničia, musí si dávať pozor, aby jeho interakcie so Slovenskom, a to v podnikaní alebo spôsobom života, nezakladali pre štát priestor na zasiahnutie takejto zahraničnej štruktúry. Podľa P. Vargu je preto potrebné okrem spôsobu presunu podnikania venovať relevantnú časť energie fungovaniu zo zahraničia. „Automatický výkon rozhodnutí je niečo, čo môže byť pri zahraničných štruktúrach veľkou výzvou,“ dodáva expert. (t)